

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Vyučovací předmět: VLASTIVĚDA

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU:

Časové, obsahové a organizační vymezení

* vyučuje se ve 4. a 5. ročníku po dvou hodinách týdně

* vlastivěda je součástí vzdělávacího oboru Člověk a svět, který je členěn do pěti tematických okruhů, ve vlastivědě se realizují tři okruhy

1. Místo, kde žijeme - *okolní krajina (místní oblast, region) – zemský povrch, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, působení lidí na krajinu a životní prostředí*

- *chápaní organizace života v obci, ve společnosti*

- *praktické poznávání místních, regionálních skutečností*

- *postupné rozvíjení vztahu k zemi, národní cítění*

2. Lidé kolem nás - *základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, principy demokracie (solidarita, pomoc, úcta, snášenlivost)*

- *seznámení se základními právy a povinnostmi i problémy občana ve společnosti i ve světě*

- *problémy přírodního prostředí*

- *výchova k občanské zodpovědnosti*

3. Lidé a čas - *orientace v dějích a čase (kalendáře, letopočet, režim dne), utváření historie - snaha o vyvolání zájmu u žáků samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z historie a současnosti*

* Součástí výuky je exkurze do Prahy (historické památky...).

* Vlastivěda využívá metod a forem práce založených především na žákovské spolupráci (práce ve dvojicích a menších pracovních skupinách), vzájemného učení na základě prezentací žáků, které vycházejí ze schopnosti orientovat se v informačních zdrojích, z projektů, projektových dnů, exkurzí, vycházek, školní knihovny a cvičení.

* Hodnocení žáka sleduje schopnost aplikovat získané dovednosti a vědomosti, schopnost pracovat s informacemi, schopnost formulovat a obhajovat vlastní názory, schopnost spolupracovat. Hodnocení se opírá o výsledky testů, vlastních prezentací a míry zapojení do spolupráce.

* Vyučovací předmět je úzce spjat s dalšími předměty

Čj – vyprávění, popis...

M – slovní úlohy, jednotky délky...

Pč – výrobky k Vánocům a Velikonocům, práce na pozemku...

Vv – kresba a malba s vlastivědnou tematikou

Hv – lidové písně, lidové tance všech našich regionů, lidové hudební nástroje...

Aj – příbuzenské vztahy, určování směru...

Př – ochrana krajiny a životního prostředí, působení lidí na krajinu

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- žáci se učí vyznačit v jednoduchém plánu obce místo bydliště, školy, cestu na určené místo
- žáci se učí začlenit obec (město) do příslušného kraje
- učitel vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- učitel učí žáky orientaci na mapách

Kompetence k řešení problémů

- žáci se učí rozlišit přírodní a umělé prvky v okolní krajině
- učitel umožňuje, aby žáci v hodině pracovali s odbornou literaturou, encyklopediemi apod.
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence komunikativní

- žáci se učí vyjádřit různými způsoby estetické hodnoty a rozmanitost krajiny
- žáci využívají časové údaje při řešení různých situací, rozlišují děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
- učitel vede žáky k ověřování výsledků
- učitel podněcuje žáky k argumentaci

Kompetence sociální a personální

- žáci rozlišují vztahy mezi lidmi, národy
- žáci odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností
- učitel vytváří příležitosti k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů a jiných forem záznamů
- učitel vytváří heterogenní pracovní skupiny

Kompetence občanská

- žáci vyhledávají významné rodáky, kulturní či historické památky, významné události v oblastech ČR (případně ve státech Evropy)
- žáci projevují toleranci přirozeným odlišnostem lidské společnosti
- učitel umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků
- učitel vede žáky k hodnocení vlastních výsledků

Kompetence pracovní

- žáci uplatňují elementární poznatky o lidské společnosti, soužití a o práci lidí, na příkladech porovnávají minulost a současnost
- učitel se zajímá o náměty, názory, zkušenosti žáků
- učitel vede žáky k plánování úkolů a postupů
- učitel zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat

Ve vlastivědě budou realizována tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova OSV

- morální rozvoj

Výchova demokratického občana VDO

- občan, občanská společnost a stát
- principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

Multikulturní výchova MKV

- princip sociálního smíru a solidarity

Enviromentální výchova EV

- lidské aktivity a problémy životního prostředí
- vztah člověka k prostředí

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech EGS

- Evropa a svět nás zajímá
- objevujeme Evropu a svět

Mediální výchova

- kritické čtení a vnímání mediálních sdělení